

Minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
2 juli 2023

Ons kenmerk
4685929

nota

Beleidsreactie eindrapport commissie Wet wapens en munitie en plan van aanpak vervolproces

1. Aanleiding

Op 20 december 2022 heeft u het eindrapport van de commissie Wet wapens en munitie naar de Kamer verzonden en toegezegd uw beleidsreactie op het rapport met een plan van aanpak voor het vervolproces naar de Kamer te sturen.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen met verzending van bijgevoegde conceptbrief bestaande uit:

- Beleidsreactie op het eindrapport van de commissie Wet wapens en munitie.
- Toezegging 1: een aantal urgente onderwerpen uitwerken om de huidige Wet wapens en munitie te wijzigen. Het streven is om in de tweede helft van 2024 een conceptwetsvoorstel in openbare consultatie te brengen (=traject 1).
- Toezegging 2: starten met een nader onderzoek dat ziet op fundamentele en ingrijpende stelselaanpassingen ten einde een nieuwe Wet wapens en munitie te realiseren (=traject 2).
- Toezegging 3: de Kamer eind dit jaar informeren over de voortgang van beide trajecten.

3. Kernpunten

Beleidsreactie

In de conceptbrief is uitgelegd dat de adviezen van de commissie in samenhang dienen te worden uitgewerkt en slechts tot op zekere hoogte zelfstandig kunnen worden uitgewerkt. Daarom kan op dit moment nog géén inhoudelijke reactie worden gegeven op de concrete adviezen van de commissie.

Een belangrijk element hierbij is dat de commissie Wet wapens en munitie, vanwege de omvang en complexiteit van het onderwerp en de beperkte tijdsduur waarvoor de commissie was ingesteld, de verschillende thema's en onderwerpen niet volledig heeft kunnen uitwerken volgens de in het instellingsbesluit meegegeven kaders¹. Deze meegegeven kaders luiden als volgt:

1. De commissie zal zo veel als mogelijk aangeven in hoeverre de mogelijkheden proportioneel zijn ten opzichte van het te verwachten resultaat, de te verwachten impact ervan en de te verwachten kosten bij implementatie en uitvoering.

¹ Staatscourant 2022, 3320

2. De commissie zal zo veel als mogelijk inzichtelijk maken hoe de mogelijkheden zijn afgebakend en op welke wijze zij te implementeren, en voor zover relevant, te handhaven zijn.
3. De mogelijkheden dienen zo veel als mogelijk aan te sluiten bij de door het kabinet vastgestelde normen zoals opgenomen in het Beleidskompas.²

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Datum
2 juli 2023

Ons kenmerk
4685929

Het volgen van het Beleidskompas is van essentieel belang om te komen tot goede beleidsvorming. De adviezen in het eindrapport van de commissie bevatten geen volledige uitwerkingen van de vastgestelde normen in het Beleidskompas. Het uitwerkingsniveau verschilt per advies. Het is van belang om in de beleidsreactie duidelijk aan te geven dat de adviezen van de commissie nadere uitwerking vergen. Dit betekent dat er op voorhand geen concrete toezeggingen kunnen worden gedaan.

Tevens wordt in de beleidsreactie aangegeven dat een aantal thema's dermate urgent is dat het noodzakelijk is om – vooruitlopend op de nieuwe Wet wapens en munitie – de huidige wet- en regelgeving op korte termijn te wijzigen. Zie hieronder.

Wijziging huidige Wet wapens en munitie

Naar aanleiding van onder meer rechterlijke uitspraken en vanwege ontwikkelingen door de jaren heen is gebleken dat het wettelijk kader en de (gewenste) praktijk op een aantal punten niet (meer) op elkaar aansluiten. Het is noodzakelijk om op korte termijn de huidige Wet wapens en munitie op enkele punten te wijzigen. Ook de commissie Wet wapens en munitie adviseert om de huidige wet- en regelgeving op enkele urgente punten op korte termijn te wijzigen. Gelet op de urgentie is de capaciteit voor dit traject bij de betreffende beleidsdirectie opgeschaald. Er is kritisch gekeken naar de punten om het traject niet te lang te laten duren.

In de brief wordt toegelicht welke punten op korte termijn zullen worden geregeld. Dat zijn de vijf punten zoals geadviseerd door de commissie, aangevuld met andere geïdentificeerde urgente punten. Hierbij vraag ik uw aandacht voor het punt dat ziet op het uitwerken hoe een onafhankelijke en professionele periodieke beoordeling van de psychische gesteldheid op een effectieve en efficiënte wijze kan worden geregeld voor (aankomende) wapenvergunninghouders. Dit wijkt af van het advies van de commissie om definitief te stoppen met de e-screener. Ik adviseer u de commissie op dit specifieke punt niet te volgen, primair omdat de e-screener een kernpunt vormde van de wijziging van de Wet wapens en munitie ná het schietincident in Alphen aan de Rijn in 2011. Een uitgebreidere toelichting vindt u in de bijlage bij deze nota.

Nieuwe wet wapens en munitie (fundamentele wijzigingen)

Het eindrapport van de commissie Wet wapens en munitie bevat majeure wijzigingsvoorstellen ten aanzien van de Wet wapens en munitie zoals we die nu kennen. De adviezen van de commissie Wet wapens en munitie zien op de

² In het instellingsbesluit van de commissie Wet wapens en munitie werd verwezen naar het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving. Sinds 29 maart 2023 is het Beleidskompas de centrale werkwijze voor het maken van beleid bij de Rijksoverheid en vervangt het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving. Alles wat essentieel is voor een goede beleidsvoorbereiding zit in het Beleidskompas.

systematiek van de wet, het (her)beleggen van taken, rollen en verantwoordelijkheden, maar ook worden er inhoudelijke wijzigingsvoorstellen gedaan ten aanzien van vergunningverlening en toezicht hierop. Zoals de commissie zelf ook heeft geconstateerd in haar rapport zal de ontwikkeling van een nieuwe Wet wapens en munitie tijd vergen.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

De focus ligt op een wijziging van de huidige Wet wapens en munitie. Parallel aan dit traject zullen, met de beschikbare capaciteit en tijd, fundamentele aanpassingen nader worden onderzocht ten einde een nieuwe Wet wapens en munitie te realiseren.

Datum
2 juli 2023

Ons kenmerk
4685929

4. Toelichting

4.1 Politieke context

De Kamer zal het eindrapport van de commissie Wet wapens en munitie agenderen nadat de beleidsreactie is ontvangen.

De Kamer is voornemens om een rondetafelgesprek te organiseren naar aanleiding van het eindrapport van de commissie Wet wapens en munitie.

In 2017 is een motie van het lid Van der Staij (SGP) aangenomen waarin wordt verzocht om te bezien hoe lastenverzwaring voor vergunninghouders zo veel mogelijk vermeden kan worden, bijvoorbeeld door verlenging van de looptijd van een jachtakte of andere vergunning voor een jaar.³

4.2 Krachtenveld

De verschillende (uitvoerende) overheidsorganisaties⁴ en vertegenwoordigers van verschillende groepen wapengebruikers⁵ hebben deelgenomen aan de commissie Wet wapens en munitie dan wel zijn vertegenwoordigd door de betreffende commissieleden.

Alle partijen, in het bijzonder de politie, erkennen de noodzaak om op korte termijn verschillende onderwerpen te verkennen en uit te werken ten einde de wet- en regelgeving hierop te wijzigen. Ook het verkennen van een nieuwe Wet wapens en munitie wordt gesteund door de verschillende belanghebbende partijen.

De ministeriële Werkgroep Advies Wet wapens en munitie heeft als taak het gevraagd en ongevraagd uitbrengen van advies aan u op het terrein van wapens en munitie. Vanuit de Werkgroep is vernomen dat zij advies zullen uitbrengen naar aanleiding van het eindrapport van de commissie Wet wapens en munitie. Het advies de Werkgroep kan worden betrokken bij de nadere uitwerking van de verschillende onderwerpen.

4.3 Strategie

³ Kamerstukken II 2016/17, 34432, nr. 11

⁴ Politie, Justis, Koninklijke Marechaussee, Openbaar Ministerie, Douane, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

⁵ Re-enactment, musea, historisch militair materieel, Gerechtelijk deskundige op het vakgebied 'Toetsing aan de Wet wapens en munitie', Koninklijke Nederlandse Schietsport Associatie, Koepel Nederlandse Traditionele Schutters, Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging, Nederlandse Airsoft Belangenvereniging, Wapen- en munitieverzamelaars en de Verenigde Vakspecialisten Jacht en Schietsport

Alle verschillende belanghebbende partijen (overheid en externe partijen) zullen worden betrokken bij de verkenning en uitwerking van de verschillende onderwerpen. Hiervoor zal een overlegstructuur worden ingericht.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

4.4 Ontwikkelingen hiervoor

Bij brief van 18 december 2020 is de Kamer geïnformeerd dat elf onderwerpen zullen worden verkend en uitgewerkt teneinde te beoordelen of, en onder welke voorwaarden, een wetswijziging nodig is. De Kamer heeft toentertijd deze brief controversieel verklaard. Vervolgens is op 9 februari 2021 een motie aangenomen van de leden Van Dam (CDA) en Van Nispen (SP) waarin Kamer de regering verzoekt een commissie te benoemen en deze commissie een basisplan op te laten stellen voor een nieuwe Wet wapens en munitie en dit basisplan voor te leggen aan de Kamer. De in januari 2022 door u ingestelde commissie Wet wapens en munitie heeft op 20 december 2022 haar eindrapport aan u overhandigd.

Datum
2 juli 2023

Ons kenmerk
4685929

4.5 Afstemming conceptbrief

DWJZ, DGPenV, DJOA, DGO, Politie, NCTV, OM, Justis, Douane, LNV

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Alle overige informatie is openbaar.

BIJLAGE

Toelichting psychische gesteldheid

Naar aanleiding van het schietincident in Alpen aan den Rijn in 2011 heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid aanbevelingen gedaan om het stelsel ter beheersing van het legale wapenbezit te versterken.⁶ Het verplicht meewerken aan een onderzoek, waarmee kan worden bepaald of de aanvrager op grond van persoonlijkheidskenmerken, persoonlijke omstandigheden of middelengebruik, of een combinatie hiervan, een verhoogd risico op gevaarlijk gebruik of misbruik van wapens of munitie oplevert, is een essentieel onderdeel van deze versterkingen. De Tweede Kamer en Eerste Kamer hebben met algemene stemmen ingestemd met het wetsvoorstel voor het uitvoeren van dit onderzoek bij aanvragers en bestaande wapenvergunninghouders. In 2019 is dit onderzoek in de vorm van een digitale vragenlijst in werking getreden: de e-screener. Sinds 15 juni 2022 heeft u de toepassing van de e-screener tijdelijk opgeschort na de bevindingen uit een deskundigenrapport die in het kader van een kortgedingprocedure door de Rechtbank Den Haag was opgevraagd. Belangrijkste bevinding van dit rapport was dat psychologische of psychiatrische experts betrokken dienen te worden bij de beoordeling van de uitkomsten van de e-screener die zijn afgenomen bij de aanvragers. Momenteel worden de mogelijkheden in kaart gebracht hoe opnieuw een onderzoek naar de psychische gesteldheid kan worden ingericht waarbij de bevindingen van het deskundigenrapport worden meegenomen. Na de opschorting van de e-screener is besloten tijdelijk gebruik te maken het zogenaamde Wm32-formulier in plaats van de e-screener. Middels dit formulier beantwoordt de aanvrager van een wapenvergunning een aantal schriftelijke vragen over de eigen psychische gesteldheid waarbij de aanvrager zelf verklaart geen risico te vormen. Dit formulier is echter geen gelijkwaardig alternatief aan een objectief onderzoek van de psychische gesteldheid.

In de conceptbrief kondigt u aan een nieuw onderzoek voor het vaststellen van de psychische gesteldheid te ontwikkelen. U gaat hiermee voorbij aan het advies van de commissie Wet wapens en munitie die u adviseert om definitief te stoppen met de e-screener. Als alternatief adviseert de commissie een plicht in wetgeving vast te leggen op grond waarvan bestuurders van verenigingen bij de politie melding dienen te doen wanneer er (onder andere) ernstige twijfels zijn over de geestelijke gesteldheid van leden met een wapenvergunning (meldplicht). Daarnaast adviseert de commissie in dit kader de goede uitvoering en borging van het huidige beleid, zoals een goede juridische borging van de huidige continue screening, het bevragen van referenten door politie als daartoe aanleiding is en blijvende aandacht vanuit de politie voor persoonlijk contact met de wapenbezitter door het afleggen van huisbezoeken voor de controle van de kluis.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Datum
2 juli 2023

Ons kenmerk
4685929

⁶ Onderzoeksraad voor Veiligheid, Wapenbezit door sportschutters, Den Haag, september 2011.